

INHOUDSOPGAVE

INLEIDING	9
<i>De clash der systemen * Leeswijzer * Dankwoord</i>	
HET VOORSPEL. DE CRISIS VAN DE SOCIAALDEMOCRATIE	19
<i>Zekerheid en vrijheid: Het vlot van Medusa * Het verloren gegane gemeenschapsgevoel * Erosie van het oude solidariteitsbegrip</i>	
DEEL I. HET SCHIP	25
HOOFDSTUK 1. SYSTEEMFOUTEN	27
1.1 “De wet van de comparatieve voordelen” en de “onzichtbare hand”	28
<i>Absolute voordelen in plaats van comparatieve * De champagnepiramide * Normenverlagend in plaats van efficiëntieverhogend * De onzichtbare hand tast in het duister en heeft lange vingers * Kwijtgespeelde hefboompjes * Eerlijke handel in plaats van vrijhandel</i>	
1.2 “Het internationale muntstelsel is een geldpomp van rijke landen, waar kapitaal in overvloed is, naar armere landen, waar kapitaal schaars is”	35
<i>Speciale trekkingserchten * Wereldmuntreservesysteem * Financieren van mondiale publieke goederen * Complementaire B₂B-munten</i>	
1.3 “De creatieve destructie”	42
<i>Destructie van creativiteit * Windfall profittaks, mottenballentaks, planbatenvergoeding * Verankerung door aanwenden opbrengsten windfall profits in captieve economie</i>	
1.4 “Een euro vandaag is meer waard dan een euro morgen”	48
<i>Positieve rente zorgt voor systematische onderwaardering van de toekomst * Welvaartspompen voordele van kleine minderheid * Positief rentend muntsysteem ondergraaft gemeenschapshin * Complementaire munteenheden</i>	
1.5 “De taart moet eerst worden gebakken voor ze kan worden verdeeld”	54
1.6 “Geld maakt gelukkig”	59
1.7 “Stijging BNP zorgt voor stijging welvaart en daling van milieuverontreiniging en armoede”	64
<i>Economische groei als oplossing voor de ecologische problemen en voor armoede? * Armoede is niet langer de grootste vervuiler * BNP als graadmeter van “welvaart/welzijn”? * ISEW als alternatief</i>	
1.8 “De natiestaat als hoogste soeverein gezag”	70
<i>Naar een soevereiniteit van de mensheid</i>	
1.9 “Subsidiariteit”	73
1.10 “Systeemfouten: van revisie tot reparatie (samenvattende tabel)”	76
HOOFDSTUK 2. NAAR EEN NIEUWE RECHTVAARDIGHEIDSTHEORIE VOOR EEN NIEUW INTERNATIONAAL CONTRACT	79
2.1 Schaarste	80
2.2 Transitie management	89
2.3 Basisbehoeften?	94
2.4 Rawls’ rechtvaardigheidstheorie	99
2.5 Rawls en het internationale verdelingsvraagstuk: The Law of Peoples	102

2.6 Het gelijk speelveld van Pogge	105
2.7 De plicht tot verstandig handelen	106
2.8 Van contracten binnen staten naar contracten tussen staten	107
2.9 Een mondiaal contract voor de aanpak van het klimaatprobleem	110
HOOFDSTUK 3. NAAR EEN GLOBAAL BESTUUR	115
3.1 Europa in de wereld	115
3.2 Socialistische Internationale	117
3.3 Duurzame ontwikkeling	119
3.4 Government & governance: regeren & besturen	122
3.5 Wereldfederatie?	124
3.6 Democratie	130
3.7 Prioriteiten	131
3.8 Transformerende macht	134
HOOFDSTUK 4. NAAR EEN NIEUW CULTUURBEGRIJP	141
4.1 Van “Gemeinschaft” naar “Gesellschaft” en terug	141
4.2 Gemeenschap als basis voor solidariteit	142
4.3 Een gemeenschap die bevrijdend werkt voor de individuele zelfontplooiing, in plaats van verstikkend	144
DEEL II. DE KAART	147
HOOFDSTUK 5. DE TELOORGANG VAN DE NATIONALE WELVAARTSSTAAT	149
5.1 Opkomst van de nationale welvaartsstaat	149
5.2 Crisis van het Atlantisch Fordisme	151
<i>Stagflatie * Internationalisering * Opkomst van het neoliberalisme * Globalisering en inschakeling van China en India als nieuwe motor van de wereldeconomie * Wereldecosysteem slaat terug</i>	
5.3 Gevolgen in eigen land	157
<i>Ongelijke verdeling * Milieu-uitdaging</i>	
HOOFDSTUK 6. NAAR EEN DUURZAME INCLUSIEVE WERELDORDE	161
<i>Duurzame, inclusieve wereldorde * Gelijk “aardeaandeel” voor elke wereldburger * Naar een soevereiniteit van de mensheid * Fiscale instrumenten * Naar een wereldmuntreserve-systeem * Radicaal reformisme</i>	
HOOFDSTUK 7. INTERNATIONALE STURING	167
7.1 Nieuwe institutionele internationale “hardware”	167
7.2 Nieuwe internationale “milieu-software”	167
7.3 Nieuwe internationale “handels-software”	168
7.4 Nieuwe internationale “software” voor financiële markten	169
<i>Duidelijke transparantieregels en boekhoudkundige regels * Beperken van de hefbomen * Nationaliseren van instellingen voor bepalen van kredietwaardigheid * Duidelijke scheiding tussen spaar- en depositiebanken en investeringsbanken * Naar een nieuw Mondiaal Reservefonds * Antifusie wetgeving</i>	
HOOFDSTUK 8. STURING OP EUROPEES, FEDERAAL EN VLAAMS NIVEAU	173
8.1 De nieuwe industriële revolutie	175
<i>Voorloperbeleid * De rol van een sturende overheid in de nieuwe industriële revolutie * Naar de nieuwe innovatie- en infrastructuurgolf: die van de duurzame energie</i>	

8.2 De nieuwe culturele revolutie	185
8.3 Europees beleid	187
<i>Europese aanpak van financiële crisis * Een Europees groen investeringsprogramma</i>	
8.4 De rol van de overheden in eigen land	193
<i>Meewerken aan de nieuwe industriële revolutie * Concurreren op basis van (betere) kwaliteit in plaats van (lagere) kosten * Naar een nieuwe institutionele architectuur in eigen land * Het kerntakendebat: het is niet de kleine schaal maar de juiste schaal die telt * Hervorming van de parlementaire instellingen * Vlaanderen voluit voor de versterking van de veerkracht van het economisch, sociaal en natuurlijk weefsel: de netwerksamenleving * Slim kennisnetwerk * Slim energienetwerk * Slim transportnetwerk * Sociaal netwerk * Veerkrachtig natuurnetwerk</i>	
8.5 Duurzaam fiscaal beleid voor rechtvaardige verdeling, sturing en financiering	209
<i>Europese economische en fiscale instrumenten * Meerwaardenbelastingen in eigen land * Economische instrumenten in het Vlaams milieubeleid * Recht op vervuilen? * Maak van een goede knecht geen slechte meester * Van “de vervuiler betaalt” naar “de vervuiler wordt betaald”? * Verhandelbare rechten * Verhandelbare plichten * Doe de armen de (milieu) crisis betalen? * Gratis ecologisch basisrecht: gratis rugzakje voor milieu, energie en mobiliteit * BTW-verlaging is sociaal * Recht op energiezuinig wonen en verplaatsen * Slim op weg * Slimme kilometerheffing * Kilometerheffing asociaal? * Samengevat: gratis milieu- en mobiliteitspakket, belasting op “verloren waarde” (bvw) en een recht op energiezuinig verplaatsen en wonen</i>	
HOOFSTUK 9. NIEUW LAND IN ZICHT	231
DEEL III. DE STUURLUI	233
HOOFDSTUK 10. STERK, SOCIAAL, GROEN EN INTERNATIONAAL	235
10.1 Sterk	235
10.2 Sociaal	236
10.3 Groen	237
10.4 Internationaal	239
HOOFDSTUK 11. DE SOCIAAL DEMOCRATEN	243
11.1 Waarom “sociaal democraten”?	243
<i>Nieuwe recepten voor nieuwe uitdagingen * Back to basics op vlak van doelstellingen</i>	
11.2 De vervelling tot een nieuwe partij	247
<i>Progressieve frontvorming * Hervormingsagenda * Europees en internationaal ingebed * Netwerkp partij</i>	
HET NASPEL. VLAANDEREN ANNO 2020	253
<i>Flanders Valley * Nieuwe institutionele architectuur * De Sociaal Democraten</i>	
NOTEN	261
BIBLIOGRAFIE	265
AFKORTINGENLIJST	271
PERSONENREGISTER	273
ZAKENREGISTER	277